

[Steen.]

forstaar ret meget af, hvad der foregaar, naar det er politiske Spørgsmaal, det drejer sig om. Jeg ved ikke, om han stadig skal betragtes som Høvding, eller Partiet er naaet dertil, at det ligesom andre kan nøjes med en Formand. Men rent bortset herfra vil jeg anerkende, at Partiet ikke nu længere følger ham. Han var engang i Vinter i Odense og holdt en Tale, og af gammel Vane blev den slaaet stort op i Venstrepresen Landet over. Hans Bidrag til Forfatningssagens Løsning var dette, at det, som Landet trængte til, var ikke en ny Forfatning, det var en ny Regering. Det var aabenbart, at det var dette, han nu havde tænkt sig skulde lyde over Lande. Men den gik jo ikke. Det var alligevel for letkøbt. At Venstre ønsker en ny Regering, er en saare naturlig Ting, men at de i Arbejdet herfor saadan ind imellem ogsaa kommer til at beskæftige sig med andre Ting, og ogsaa med Forfatningssagen, kan jeg forsikre for vil vise sig at være en nødvendig Ting.

Det har da Partiet ogsaa alt forstaaet, idet det ganske kort Tid efter, at Hr. Madsen-Mygdal havde givet sit vise Raad, i Stedet for at følge dette udarbejdede et Forslag, hvormed det kom til Forfatningskommissionen sigende: Her er det Grundlag, paa hvilket vi kunde tænke os at gaa med til en ny Forfatning. Det var ikke noget godt Forslag, men det var dog et Forslag, som var Udtryk for, at ogsaa Partiet Venstre har forstaaet, at der paa det Omraade nu skal ske noget. Og jeg vil se det, før jeg tror det, at Partiet Venstre under denne Sags fortsatte Udvikling vil blive holdende paa den Mellemstation, hvor Partiet i Øjeblikket holder. Det vil meget hurtigt opdage, at der er meget kedeligt og meget ensomt. Og jeg gør opmærksom paa, at foreløbig kører vi andre tre Partier ikke stærkere, end at der endnu er Mulighed for at komme med. Vi ønsker at faa dem med, og nu haaber og venter vi, at de kommer. Der er i denne Sag intet Strids-spørgsmaal af principiel Karakter, som skulde udelukke, at vi kunde naa til en Løsning af Sagen i Enighed, saa mange som det er, der vil erkende — og det bliver jo, som Dagene gaar, flere og flere —, at det Grundlag, der nu er accepteret af 3 Partier for en Forfatning, indeholder ingen naturlig Begrundelse for Tokammersystemet, saaledes som dette historisk er opfattet af dette Folk. Naar der ikke skal være nogen Særret ved Siden af Folkets Ting, saa er der ikke noget Grundlag for et Tokammer-

system, og det, der da er tilbage at drøfte med hinanden og træffe en Afgørelse af, er, hvorledes vi under Udførelsen af den politiske Gerning, der er os betroet, indretter os mest praktisk og mest hensigtsmæssigt, og herom maa vi kunne tale os til Rette.

Ved Indledningen til denne Vinters Arbejde udtalte jeg Ønsket om og gav vort Tilsagn om at medvirke til, at det politiske Arbejde kunde forme sig paa Grundlag af et rimeligt Samarbejde Partierne imellem. Jeg gav det den Form, jeg gjorde, ud fra det udtrykkelige Ønske, at her vilde jeg gerne sige noget, man skulde lægge Mærke til. Derfor gav jeg det den Form, at jeg sagde, at naturligvis repræsenterer Oppositionspartierne her i Salen saa store og saa betydningsfulde Dele af dette Lands Befolkning, at de har Krav paa Indflydelse. Det er sket adskillige Gange i Vinterens Løb — og det skete sidste Gang i Dag fra det ærede Medlem Hr. Brorsens Side —, at man har mindet om denne Udtalelse, føjende til, hver Gang vi stod over for en Afgørelse, som det ikke var lykkedes at faa Tilslutning til uden for Regeringspartiernes Kredse, at her kunde man jo se, her havde man jo Bevis for, at vi havde ikke ment noget med dette, der stod jo ingen virkelig Vilje bag Ordene.

Der er derimod noget andet, som man ikke synes at erindre længere, som man i hvert Fald aldrig minder om, og det er det Svar, jeg i Efteraaret fik, som jo desværre var en blank Afvisning, varierende fra det ærede Medlem Hr. Nørgaards Tale, hvori han tillagde os de sletteste Motiver, til det ærede Medlem Hr. Pürschels Tale, hvori han direkte bad mig være forberedt paa, at fra hans Partis Side vilde vi møde stor Kulde — ja, jeg beder undskyldte Ordsammenstillingen, men det er ordret gengivet —, og derefter sagde noget om, at de vilde afvente, at det hele brasede sammen, og naar det var sket, skulde de staa uskyldshvide med rene Hænder, saa skulde det være dem, Folket flokkedes om, og saa skulde vi opleve et Samfund, hvor der ikke herskede Klassehad o. s. v. — jeg synes for Resten, det er Toner, jeg ofte hører fra ikke særlig danske Orkestre. Og det fortsattes i en Venstrepresse, der ensrettet skrev, at nu var de Radikale jo blevet bange for at være alene i Stue med Hr. Stauning, og de haabede, at Venstre vilde føre en Politik, der ikke paa nogen Maade gav dem et Medansvar for den Politik, vi nu var inde i, for de Afgørelser, der nu blev truffet. Det